Ч. 258 (13.206). Львів, неділя 20. листопада 1932. Opłata pocztowa opłacono ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4·00 зол.
Чвертьрічне 12·00 „
Піврічне 24·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Політична та господарська боротьба за вплив на Австрію.

(Від нашого кореспондента).

Далекі від того, аби переціньовати політичну та господарську вагу сучасної Австрії, всеж таки спинимося на них коротко, бо і одна і друга сторона її життя заслуговує на деяку увагу. Не треба забувати, що Австрія, положена в самому центрі середущої Европи, все може стати вихідною точкою для змагань і рухів, що творяться у ній саме тепер.

Так хочби короткий погляд на теперішній стан її внутрішньої політики вчить нас, що тактика староавстрійського „фортвурстельн“, тобто метода пасивного ведення державного апарату з дня на день, якої держався досі кабінет Дольфуса, доживає свої дні. Сильний приріст голосів для партії національних соціялістів („гакенкрайцлерів“), що його потвердили на днях також і вибори до сойму в Форальбергу, має це значіння, що на будуче треба з ними рахуватися як з третьою сильною партією по соціяльних демократах та християнських суспільниках. Практичне значіння буде це мати в переході із системи двохпартійної до системи трьох партій вже від хвилі слідуючих загальних виборів, які призначені покищо на рік 1933. По всій правдоподібности по тих виборах вже не буде можливости творити чисто горожанський уряд в Австрії. Грозить або коаліція чорно-червона, тобто христ. суспільників із соціялістами, або бруатно-чорна, тобто гітлерівців з христ. суспільниками. Ні одна ні друга комбінація не булаб корисна для політичного виздоровлення чи для господарської відбудови держави. Тому не диво, що канцлер Дольфус, хоч має тільки мінімальну більшість двох голосів у парляменті, тримається всіми силами при владі. Як „малий Папен“ — як іронізуючи порівнують його з німецьким премієром — старається він щиро вивести Австрію із занепаду, із безконечних клопотів цієї гіркої зими. Та чи це йому вдасться?

Крім труднощів унутрі, через які наприклад навіть така побічна справа, як демонстраційні походи ріжних партій у дні 12-го листопада (національне свято нової Австрії), стала скомплікованою „державною проблемою“, була і є Австрія ще й до великої міри тереном, на якому схрещуються пляни французької та німецької закордонної політики. У звязку з приобіцяною австрійській державі позичкою домінує очевидячки наразі французький вплив, котрий старається виробляти публичну опінію не тільки при помочі щоденників, які виходять у Відні за чеські гроші, як віденський „Таг“ або „Штунде“, але й при помочі кооперуючої віднедавна з паризькою „Ажанс Економік“, відомої „Нае Фрае Прессе“. Між австрійськими політиками приписують головно послові при Лізі Націй у Женеві, баронові Пфліглеві, великі симпатії для Франції. Він, кажуть, вихлопотав, що і для Австрії мають дозволити небавком, розуміється, у звязку з ухвалами конференції розброєння, ввести міліцію на підставі загального обовязку до військової служби, замісць теперішнього коштовного професійного війська. Зате австрійський посол у Берліні, д-р Франк, що тримається послідовно політики „Аншлюсу“, себто злуки з Німеччиною, має уступити з того становища.

Політична боротьба за перемогу в Австрії перенеслася з політичних нарешті й на господарські терени. Так ходять чутки, що акційна більшість найважнішого на цілу Австрію підприємства „Альпіне Монтан Гезельшафт“, котре має величезні гірничі та залізничі установи головно у Стирії та в Карнтії і котре знаходиться тепер під контролею німецьких „Ферайнігте Штальверке“, має перейти небавком на один банк, який працює при помочі французького капіталу. Дальше також проблема заведення монополю торговлею вугіллям для державних залізниць стала точкою таких французько-німецьких суперечок. Тут іде про інтереси продуцентів вугілля в Стирії з одного та про інтереси всіх зотеперішніх чеських і польських доставців вугілля з другого боку. Останні групи, що також працюють при помочі французьких капіталів, гостро противляться такому монополеві, що його мають перевести на користь державних залізниць, які кооперують з німецькими вуглевими баронами.

Як бачимо, нинішня Австрія, хоч яка вона бідна та слаба, є важним обектом дуже завзятих змагань за вплив з французько-чеського та з німецького боку. А найгірше те, що бідним австрійцям не лишається нічого іншого, як тільки пильно слідкувати за ходом тої боротьби та пасивно чекати на те, котра сторона переможе.

Віденець.

Упадок фон Папена.

29. травня 1932 р., після 2-літнього урядування, упав кабінет Брінінґа, а вже день пізніше новим канцлером Німеччини був фон Папен. Брінінґ спирався на авторитеті Гінденбурґа і — власнім і хоч правив здебільша без райхстаґу, декретами й „Нотфердрнунґами“, вмів таки завдяки цьому подвійному авторитетові добувати від часу до часу апробату парляменту. Тому на Брінінґа обурювалися за його тактику легковаження парляменту і використовування моментів, в яких парлямент не мав іншого виходу, як віддавати долю німецького парляментаризму й німецької республики в руки канцлера, — але теж не могли йому закинути, що він посягає на диктатуру й хоче валити республику. Зрештою, проти найзавзятіших атак боронив його німб безпеpечної і безсумнівної індивідуальности. Фон Папен найшовся у багато труднішій ситуації. Він спирався *виключно* на авторитеті Гінденбурґа, при чому цей його єдиний авторитет так само був уже де-де менший, ніж за часів Брінінґа: бо ніхто не міг чейже забути, що вибрав Гінденбурґа тільки що президентом республики ніхто інший, як саме Брінінґ і його демократична центрово-ліва більшість народу, *проти* якої той самий президент покликав оце нового канцлера... Сам-же той канцлер був людиною політично мало кому відомою а радше майже нікому невідомою, а на порівнанні з загально відомою і загально признаною великою індивідуальністю Брінінґа виходив якнайгірше... Тому, знаючи згори, що тактики Брінінґа проводити не зможе і що на візку плинку більшість райхстаґу не може рахувати — розвязав негайно райхстаґ. Новий райхстаґ не виявив кращого для нього обличя, ніж старий брінінґовий. Прийшло нове розвязання парляменту і — впродовж пів року —другі парляментарні вибори. І прийшло нове фіяско. На 582 мандатів всього 51 „націоналів“ Гуґенберґа було певними прихильниками Папена та його реакційного, диктаторсько-правого але не гітлерівсько-націоналістичного курсу правління. У тій ситуації фірма „президіяльного“ кабінету була компромітаційною для президента, а фраза про кабінет національної концентрації попадала на глум. З конкретних розмов з партійними лідерами показалося, що в гру можуть входити взагалі лише три парляментарні ґрупи, як евентуальні контрагенти, які за ціну деяких уступок (міністерські портфелі) готові підтримати Папена: згадана партія Гуґенберґа (51 голосів), баварські людовці (18) і нім. людовці (11). Центр (70 м.) заявив без обиняків, що особа теперішнього канцлера не годиться до широкої міжпартійної констеляції, Гітлер (195 м.) погодився переговорювати з Папеном лише листовно, згори відкидаючи господарсько-політичну програму Папена, а соціял-демократи (121 м.) взагалі відкинули запросини до розмови. Коли додамо виразні проти-папенівські тенденції у південно-німецьких державах, стривожених проєктами конституційної реформи, то можемо не дивуватися зневірі Папена провадити далі боротьбу за свій канцлерський портфель. Всупереч здогадам, що райхстаґ утретє буде розвязаний а виборча реформа „октройована“, — Па-

Wyciąg z protokułu wspólnego z dnia 28/10 1932 r. Sąd okręgowy Wydział VI. 1. karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 238 czas. „Dilo“ z daty Lwów 26/10 1932 r. — do Sygn. VI. 1. Pr. 719/32 na posiedzeniu niejawnem w dniu 28. października 1932 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 25/10 1932 r. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma „Dilo“ Nr. 238 z daty Lwów dnia 26/10 1932 r. zawierającego w artykule pt. „Pered“ w całości z tytułem znamiona zbrodni z art. 93 §. 1. kk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu, pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21. ust. druk. z 17/12 1862 Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu szerzeniem haseł separastycznych oraz tendencyjnem przedstawieniem położenia ludności ruskiej w Polsce dążyć do oderwania od Państwa Małopolski Wschodniej. Według §§. 487, 489, 493 pk. oraz §§. 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: W. Medyński wr. Protokolant: Dr. Bilik-Czawkowski wr. Za zgodność: Lisznowicz starszy sekretarz.

Wyciąg z protokułu wspólnego z dnia 3/11 1932 r. Sąd okręgowy Wydział VI. 1. karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 240 czasopisma „Dilo“ z daty Lwów dnia 28/10. 1932 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 723/32 na posiedzeniu niejawnem w dniu 3. listopada 1932 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 26/10 1932 r. przez Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie konfiskatę czasopisma „Dilo“ Nr. 240 z daty Lwów dnia 28/10 1932 r. zawierającego w artykule pt. „Senzacyjnyj“ w całości z tytułem znamiona występku z art. 15 9 kk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862 Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu publiczne rozpowszechnienie wiadomości śledztwa przed rozprawą główną bez zezwolenia władzy. Według §§. 487, 493 pk. 489 pk. oraz §§. 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: W. Medyński wr. Protokolant: Dr. Bilik-Czajkowski wr. Za zgodność: Lisznowicz starszy sekretarz.

пен зголосив димісію цілого кабінету і Гінденбург димісію прийняв.

Тепер почнуться розмови президента з лідерами парляментарних груп. Не отримали запрошення лише соціял-демократи, мабуть тому, що при нинішньому відношенні сил нема навіть теоретичної можливости створити парляментарну більшість з участю соц.-дем. партії. Єдиною парляментарною комбінацією залишається бльок нац.-соціялістів—„націоналів"—людовців і центру, себто *кабінет центро-правий*. Чи це буде кабінет парляментарних політиків, чи чільних одиниць зі сфер бюрократії та нових мужів довіря Гінденбурга і райхсвери (армії) — це покажуть найближчі дні. Нині чуємо всі можливі імена: і Гітлера та його прибічників Штрасера та Ґерінґа, і Брінінґа, і ген. Шляйхера, Ґеслера та Секта і врешті знову Папена. Так чи інакше — упадок Папена потвердив усі наші попередні передбачення, що правити в Німеччині проти орґанізованої прилюдної опінії довго не можна.

—o—

З церковних справ.

Первопочини греко-кат. Згромадження оо. Салезіян.

Перемиський „Бескид" повідомляє, що дня 31. X. ц. р. виїхало з Перемишля 10 учнів українців, що покінчили там 7-клясову вселюдну школу або IV. клясу гімназії, на дальшу науку до оо. Салезіян в Турині (Італія). Після скінчення гімназії мають вони вступити до Згромадження оо. Салезіян, вернутись до Галичини або на Волинь і заложити Згромадження оо. Салезіян греко-кат. обряду. Згадані вище учні походять з Мервич, пов. Жовква (3), з Куликова (2), з Судової Вишні, Мостиськ, Бухович (мостиського повіту), Корманич (перемиського повіту) і Якимчиць (рудецького повіту). Всі кандидати на наших будучих оо. Салезіян виїхали до Італії після відповідного підготування, з твердою постановою віддати все своє знання і всі свої сили на службу рідному народові. Вагу цієї їх постанови оцінить як слід той, хто знає, яку преважну місію виконують на заході і в поляків оо. Салезіяни, виховуючи опущену мужеську молодь по своїх бурсах і приютах та даючи їй хліб у руки через ремесло або відповідні студії в середніх і вищих школах. — Для інформації подамо, що серед польської суспільности працює Згромадження оо. Салезіян недовго, бо всього 25 літ, але вже досі може похвалитися поважними успіхами своєї праці. Тому добре сталося, що й серед українського громадянства найшлися люди, які поцікавились так добре відомим на заході Згромадженням оо. Салезіян і спрямували до нього перших питомців українців.

Церква східного обряду в Римі.

Заходом і коштом Апостольської Столиці відновили в Римі колишню церкву св. Антонія В. (побудовану ще 467 р.), що переходила з рук до рук, аж вкінці італійці забрали її від Кармелітанок (1870 р.) і перемінили на маґазин. По Лятеранськім договорі перейшла та церква знову в посідання Ап. Престола, який після відnови передав її до вжитку католиків східного обряду, що підлягають „Папській Комісії про Русcія". Завідуватиме тою церквою, яка має тепер російський вигляд, ректор російської Папської Колеґії. (Дотеперішню рос. униятську церкву на ринку Траяна розібрали, бо туди вестиме широка площа-дорога. Варто замітити, що „Оссерваторе Романо" помістило про церкву св. Антонія, торжествене посвячення якої відбулося перед кількома тижнями, кілька більших статтей.

З церковного життя в Америці.

Заслужений український католицький священик і народній діяч о. совітник Филимон Тарнавський, котрий був парохом української католицької парохії при церкві св. о. Николая в Шикаго протягом девять літ, перейшов до української католицької парохії в Честер, Па., біля Філядельфії. О. Тарнавського прощав у Шикаго Український Товариський Клюб у неділю 25. вересня, а ціла громада влаштувала прощальну вечірку в середу 28. вересня. Величаву церкву св. о. Николая в Шикаго враз із забудуваннями і чудовою наріжною площею перебрали тепер у посідання оо. Василіяни, що приїхали недавно до Злучених Держав з Галичини. Церква та, одна з найкращих і найбільших у цілій Америці, була сильно задовжена, тому оо. Василіяни під проводом о. Труха перебрали на себе всі її зобовязання.

В неділю, 9. жовтня ц. р. відбулося посвячення української гр.-кат. церкви св. Петра й Павла в Канора, Саск., Канада, на якім були присутні епископ Ладика, місцевий парох о. А. Сарматюк і о. П. Криворучка з Арран. Церква була гарно прикрашена листями і цвітами, а над брамою був напис: „Витай Владико". Поверх 1.500 людей прибуло на посвячення. Службу Божу розпочав епископ благословенням церкви й виголосив до вірних гарну промову. По богослуженні відбулося прийняття в галі. У нім взяло участь до 1.000 осіб.

Шкільний плебісцит.

Проти самоволі.

В 1925 р. наказні комісарі робили труднощі при потверджуванні підписів батьків або їхніх заступників на шкільних деклераціях за українською мовою навчання, а в деяких громадах казали собі за це платити. В цій справі треба було звертатися з жалобами до приналежних староств, воєвідств і міністерства внутрішніх справ. Ці жалоби були переважно безуспішні, бо війти й інші органи влади робили дальше найріжнородніші перепони, а навіть погрозами старалися відтягнути українських батьків від користання з плебісцитового закону. Мусів аж приїздити представник міністерства з Варшави (Сенкевіч), який на місцях ствердив самоволю і після того вийшов обіжник Міністерства Внутрішніх Справ з 19. II. 1925, щоби наказні комісарі громад не робили перепон і безплатно потверджували підписи батьків на деклараціях за своїх дітей у шкільному віці, без огляду на те, чи ті діти ходять до школи, чи ні.

Те саме, що ділося перед 7 роками, роблять тепер знову деякі війти.

Тернопільщина.

З Тернопільщини пишуть нам:

Війт села **Обарінців** Микола Солярський не хоче стверджувати підписів батьків на шкільних деклараціях. Зневажливо поводиться з батьками, коли вони домагаються ствердження, злобно відсилаючи їх до „того, хто ті декларації видав", або знову крикливо проганяє їх з погрозами, щоби „ніхто не важився з деклараціями йти до нього". Так було з господарями **Семком Сотником** і **Данилом Дубчаком.** Війт заявив рішучо, що нікому не підпише ні одної декларації.

Війт із **Заруддя** Матвій Мовчан не хоче потверджувати підписів на шкільних деклараціях за таких дітей у шкільному віці, що не ходять до школи. Так напр. відмовив потвердження шкільної декларації громадянці Юлії Мовчан за сина Демка, кажучи, що „боїться кари від староства!"... Очевидно, це побоювання зайве, бо якщо взагалі мала би бути якась кара, то хіба за те, що не хоче потвердити підпису і тимсамим поступає протизаконно.

Калущина.

До війта в **Перевізці**, калуського повіту, прийшов 15. листопада ц. р. командант постерунку в Долпотові разом з постерунковим Вербніцьким і накинувся на нього за потверджування підписів на шкільних деклараціях з домаганням української школи. Мовляв, хай люди самі підписують. Ціль такого поступку ясна: застрашити як уже не батьків дітей, то війта у виконуванні чисто урядових функцій, від яких він не сміє відмовитися.

*

Якщо якийсь війт не хоче потверджувати підписів на деклараціях, то це суперечне законові з 31. липня 1924 Д. З. Р. П. ч. 79. поз. 66, виконному розпорядкові з 7. січня 1925. Д. З. Р. П. ч. 3. поз. 33 та окремому розпорядкові Міністерства Внутрішніх Справ з дня 19. лютого 1925. р. ш. 1254, яким **наказано громадським урядам безумовно потверджувати власноручність підписів на шк. деклараціях.**

Очевидно, проти такої самоволі внесено жалоби до Воєвідства і до Міністерства Внутрішніх Справ.

Повідомляти про самоволю і зловживання.

Отсим звертаємося до повітових і місцевих діячів, щоби, покликуючись на зацитовані тут: закон, виконний розпорядок і міністеріяльний обіжник — негайно вносили в кожному поодинокому випадку жалоби відразу до Староства Воєвідства і Міністерства Внутрішніх Справ та зокрема про всі випадки подавали дописи до преси, а також повідомляли про це конче й вичерпуючо Правну Оборону при Головній Управі „Р. Ш." у Львові, Ринок ч. 10, з докладним наведенням дати, місцевости, осіб і свідків.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З 20. ЛИСТОПАДА 1932.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ. 12)

ВОВКУЛАКА.

— Але я зовсім не тяжка — сказала стара і зареготалася.

— Вірю, що ти без труду переходиш через багнище, але на мітлі .

Блеск гніву замиготів у очах баби.

— Ласкавий пане — сказала, прибираючи тягучий носовий голос прошаків — може маєш дрібку тютюну для бідної жінки? — Ти краще зробив би — додала, понижуючи голос, — якби шукав проходу через трясовину, замість їздити до Довгеллів.

— До Довгеллів! — скрикнув граф, червоніючи — що ти хочеш тим сказати?

Я не міг не запримітити, що це слово зробило на нього незвичайне враження. Він був виразно збентежений; схилив голову і щоби укрити своє збентеження, довго вовтузився коло свого капшука на тютюн, завішеного на руків'ї мисливського ножа.

— Ні, не ходи до Довгеллів — почала знову стара. — Мала, біла голубка не для тебе. — Чи не так. Піокунсе?

В цій хвилині голова гадюки висунулася зпоза обшивки старого кожуха і протягнулася до вуха своєї пані. Гад, привчений без сумніву до цієї штуки, ворушив челюстями, немов би говорив.

— Він каже, що так, — додала стара.

Ґраф поклав їй у руку жмінку тютюну.

— Ти знаєш мене? — спитав.

— Ні, ласкавий пане.

— Я дідич з Медінтільтас. Прийди до мене в цих днях. Дам тобі тютюну і горілки.

Стара поцілувала його в руку і бистро віддалилася. За хвилину ми стратили її з очей. Граф стояв задуманий і то завязував то розвязував шнурки свого капшука, сам не знаючи, що робить.

— Пане професоре, — сказав вкінці після досить довгої мовчанки, — ви будете сміятися з мене. Ця стара шельма знає мене дуже добре, тільки не признається і цю дорогу, яку мені щойно показувала... У всякому разі, в тому всьому нема нічого дивного. Мене знають всі, в цих околицях наче білого вовка. Стара ідіотка бачила мене нераз на дорозі до замку Довгеллів... Там є панна на відданні: отже вивела з того, що я закоханий у ній... Потім якийсь гарний паничик посмарував її лапу, щоби виворожила мені злу долю на випадок, якби... Все це впадає в очі: а проте,... її слова, проти моєї волі, хвилюють мене. Я майже переляканий ними... Ви смієтеся і цілком слушно... Одначе направду, я мав охоту сьогодні поїхати на обід до замку Довгеллів, а тепер вагаюся... Ах, я старий дурень! Отже ви, пане професор, рішіть самі. Поїдемо?

— Я хотів би здержатися від якоїнебудь думки — відповів я йому, сміючися. У справах подружа, не даю ніколи ніяких порад.

Ми вернулись до наших коней. Ґраф скочив легко на коня, і пускаючи поводи, крикнув:

— Кінь вибере нам дорогу!

Кінь не завагався; вступив притьмом на вузьку стежину, яка в чимало закрутах, вийшла на битий шлях, що вів до Довгеллів. Пів години пізніше, ми віздили перед замок.

На тупіт копит наших коней показалася у вікні поміж відхиленими завісами гарна, русява головка. Я пізнав зрадливу перекладчицю Міцкевича.

— Витайте! — сказала. — Ви не могли прибути більше в пору, ґрафе Шемйот... Саме прийшла мені сукня з Парижа. Не пізнаєте мене, така буду в ній гарна.

Завіси засунулися... Виходячи на ґанок, граф сказав крізь зуби:

— Напевно, не для мене спроваджувала до суканю...

(Продовження буде).

Свята 1. листопада.

ГАЛИЧ.

І Галич не лишився позаду інших наших міст щодо відсвяткування листопадових роковин. Так 1. ц. м. відправив у церкві о. парох Блавин та о. катехит Чопей святочну Службу Божу, а вечором відбулася в читальні академія з рефератом, виступами хорів і деклямаціями. — Богослуження в дні 1. листопада в намірення українського народу відбулися в цілій низці сіл галицької судової округи.

ЯВОРІВ.

Жалібна панахида за поляглих відбулася в Яворові 31. м. м. у церкві св. Юра в 6. год. вечором. Народу було повнісько. До панахиди станули: о. кан. Мокрівський, о. Кушпіт та о. Огородник. Співав міський хор. Після панахиди учасники перейшли до хреста коло церкви, на якому висить таблиця в честь поляглих, під яким була влаштована стрілецька могила. Тут хор відспівав стрілецьку пісню. На інтенцію українського народу відбулася 1. ц. м. торжественна Служба Божа в церкві св. Юра в 9. год. рано. Святочні богослуження в тому дні відбулися і по багатьох селах Яворівщини.

Шкільні наради і віча.

З ріжних сторін краю звертаються до нас із запитами щодо уладжування нарад і віч у справі шкільного плебісциту за українською мовою навчання. Щоби не відповідати всім зокрема і тим, які будуть звертатися до нас з подібними запитами — подаємо до відома, що сама Правна Оборона з власного почину не влаштовує ніде ані нарад ані віч.

Шкільні наради або віча повинні підготовити й перевести повітові чи місцеві чинники зі збереженням приписів про збори по думці закону з 11. березня 1932 (Д. З. Р. П. ч. 48. поз. 450*) і самі подбати про референтів. — На бажання доставить матеріялів і дасть потрібні вияснення Правна Оборона.

Якщо необхідно булоб спровадити референта зі Львова, то треба про це заздалегідь (2 тижні наперед) повідомити Правну Оборону при Головній Управі „Р. Ш." і подбати про кошта подорожі для нього.

В Тернополі намічена шкільна анкета на 20. листопада і шкільне віче на 30. листопада 1932.

ПРАВНА ОБОРОНА
при Гол. Управі „Р. Ш." у Львові.

*) Переклад тексту того закону з поясненнями та зразками писем є у брошурі п. н. „Новий закон про збори" видав д-р Матвій Стахів. — Ціна 35 сот. — Дістати можна в Книгарні „Рідної Школи" у Львові, вул. Сикстуська ч. 20.

У справі воєнних довгів.

ВАШИНҐТОН. (ПАТ). Президент Гувер запросив по 3 визначних членів партії републиканської і демократичної, що входять до фінансових комісій обох палат, на нараду до Білого Дому у справі воєнних довгів. На конференції між през. Гувером і Рузвельтом, заповідженій на 22. ц. м., будуть присутні дорадники обох президентів. Як дорадник Гувера має виступити Оґден Мільс. Хто буде дорадником Рузвельта, досі невідомо.

Дефіцит також у Франції.

ПАРИЖ. (ПАТ) На вчорашньому засіданні фінансової комісії палати послів міністри фінансів і бюджету заявили, що податкові вливи в місяці жовтні п. р. були значно нижчі від передбачуваних. Якщо зменшення податкових вливів буде йти дальше, то дефіцит переступить значно суму 12 міліярдів франків.

Чи заручини Оттона Габсбурського?

ВІДЕНЬ. (ПАТ). Повідомляють з Будапешту, що леґітимістичні круги заперечують, немов би мало прийти до заручин між донькою італійського короля і Оттоном Габсбурґом.

Наради старостів.

ЛЬВІВ. (ПАТ). У днях 16. і 17. ц. м. відбулися під проводом воєводи д-ра Рожнецького наради старостів усіх повітів львівського воєвідства. У другому дні зїзду брав участь у нарадах начальник відділу національностей при мін-стві внутр. справ Генрик Сухенек-Сухецький. В першому дні учасники обговорювали справи господарські і самоврядні, у другому — справи адміністраційні і публичної безпеки.

Біда й нужда на Радянській Україні.

НЮ-ЙОРК, 28. жовтня. (Вл. кор.). Вісти про застрашаюче положення на Рад. Україні подає Вілям Стонмен, кореспондент газети „Ню-Йорк Сан". Він каже, що згадка про труднощі в недалекій минувшині наповняє страхом і непевністю населення України більше, ніж само теперішне положення. Кореспондент подає такі приклади: В літі 1924 р. в Одесі не стало нафти. Цього року є нафти досить, але люди поховали, скільки могли, аби забезпечитися перед повторенням нещастя. Очевидно, що нафти через це не стає. Таксамо з харчем. Не нарікають, що нема що їсти, але кажуть, що може бути гірше. І показують, що минулої весни й літа не було хліба. Кожний хоче щось зберегти на зиму, але як нема, то краде. А за крадіж чекає кара смерти. Один селянин, що віддав своє поле до колективу, мусів його покинути, а тепер живе в хатині, що йому лишилася без поля. Він каже, що в селі хліба дістати не може і їде до Одеси, де платить 6 карбованців за пів бохонця. А дома має ще дитину. Кореспондент відвідав німецьке село Акарія біля Одеси. Там було 814 господарств, а лише 17 не пристало до колективу. На 2.000 людей лише 700 було спосібних до праці і вони заробляють по одному рублеві і 20 копійок денно. Управитель колективу нерадо розмовляв з кореспондентом і вислав його до урядовців, але нікого не було в бюрі. Тому він пішов до сільської крамниці, куди саме надійшли нові плащі на продаж. Та ціна на них була по 130 рублів. Жінки пооглядали плащі і сказали, що не мають за що купити, як ціна за роботу така мала. Більшовики бояться якогось великого руху і тому вже наперед до нього приготовляються. Обіцюють навіть, що від колективів будуть збирати на одну третину менше жнива, але це селян не вспокоює.

Українське мистецтво на першому місці.

НЮ ЙОРК, 28. X. (Вл. кор.) В пятницю 21. жовтня відбулося в Українськім Народнім Домі у Ню Йорку зібрання, в часі якого арт. Василь Якібюк і д-р С. Демидчук пояснювали ціль і способи у плянованій школі деревляних виробів та артистичного гуцульського мистецтва. Присутні дуже живо зацікавилися тим проектом, бо бачили, що діти наших емігрантів можуть мати і в Америці заробіток шляхом поширення українського промислу і тому радили, щоби йти дальше в розпочатому ділі. Вибрали зпоміж себе комітет для ведення аґітації, в якого склад увійшли: Вас. Вінтоняк, В. Дроботій, М. Жуковський, В. Артус та артисти-малярі М. Мирош і В. Панчак. Для заохоти молоді вступати до школи на науку має бути влаштована вистава гуцульських предметів у приміщенні школи танків Авраменка при Другій вул., на розі Другої Евні, в пятницю 28. жовтня веч. У часі вистави арт. Якібюк дав практичну лекцію, получену з відповідним викладом про те, які фази обіймає праця над виготовленням одного артистичного предмету з гуцульського мистецтва.

Підготовка першої української фахової школи в Америці.

НЮ ЙОРК. 31. жовтня. (Вл. кор.) Величезна галя касарні при 66 вул. і Парк Евню в Ню Йорку зібрали біля 3.000 самих чільніших людей в суботу, 29. жовтня, між ними 14 консулів ріжних держав та т. зв. „сосаєті" (еліту) нюйорського громадянства на великий баль, що відбувся заходами Ради Народніх Свят при бюрі інформацій в чужинних мовах. Баль був переплітаний виступами ріжних чужинних груп з їхніми народніми танками, між ними й українською групою, підготовленою школою українського танку В. Авраменка. У святі взяло участь 24 національностей, тому для кожної групи лишалося дуже мало часу на попис. Свято було добре підготоване і випало зовсім удачно. Чужинні групи докладали всіх зусиль, щоби добитися признання. Коли вийшла українська група, то посипалися оплески гураґаном — знак, що ми вже маємо вироблене імя. Але це імя ми вдержали й тепер, бо українські танцюристи під проводом Мих. Германа, інструктора школи Авраменка, виступали аж тричі, кожний раз з іншим танком.

Другою атракцією вечора були будки яких 10 національностей з всіляким крамом на салі. Українська будка, вивінувана Жіночою Громадою під проводом пань Лятишевської й Абрагамовської, була одною з найгарніших. В ній виставив теж гуцульські предмети арт. В. Якібюк.

Гарно випали в програмі литовські співи і старомексиканські танки, а ціле свято мало характер людового фестину, на якому свобідно падуравали найріжнородніші національні групи. Поляки примістили у своїй будці український килим, а в погоні за ефектом стараються наслідувати українців у заквітчуванні голов. При фотографії ріжних угрупувань українці зійшлися з литовцями.

III. конференція круглого стола.

ЛЬОНДОН. (ПАТ). В одній із саль палати льордів відбулося формальне отворення III. конференції круглого стола до справ Індій. Отворив конференцію Мекдональд, вказуючи на її задачі передовсім дотично будучої конституції. Делеґати партії, на якої чолі стоїть Ґанді, не беруть участи в конференції.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Доразовий суд у Яворові.

(Від власного кореспондента.)

ТРЕТІЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Пополудні 16-го ц. м. переслухано ще свідка *суддю Людвика Гомме*, перед яким обв. Ю. Батіг у присутности тодішнього начальника суду в Яворові признався до поповнення підпалів. Начальник суду заявив, що — як буде треба — сам потвердить, що обв. Ю. Батіг говорив усе щиро. Свідок не вірить у повну щирість зізнань обв. Ю. Батога. Що Ю. Батіг поповнив злочин підпалів — у це вірить, але щодо мотивів — сам цього, мовляв, не робив.

Слово дістав прокуратор *Тимінський*. У своїй 1½-годинній промові звертає вперед увагу на те, що обвинувачений звичайно признається, а потім признання відкликує. Це психольоґічно умотивоване. Оборона твердить, що Батіг признався був вперед під впливом биття та голоду. Прокуратор стверджує, що обв. Ю. Батога не били і не голодили. Навпаки: йому купувала поліція їсти. Якщо вдарено його в лице, то під впливом тої зневаги він певно не признався би ще до підпалів. Дальше прокуратор переходить подрібно зізнання поодиноких свідків. Найважнішими особами вважає обв. Якубовича і свідка Евст. Прокоповича. Обв. Ю. Батіг каже, що Якубович його намовляв до підпалів, але йому не можна повірити: навпаки: треба повірити обв. О. Якубовичеві, який стверджує, що перед ним обв. Ю. Батіг звірився як перед приятелем про підпали, бо обв. Якубович має свідка в особі згаданого Прокоповича, якому про те сказав. Зробив це обв. Ю. Батіг зі „специфічного“ патріотизму. Якубович був його авдиторією, що його подивляла. Це зробив Ю. Батіг, щоби стати „героєм“. Обв. Якубович дістав від свідків взірцеве свідоцтво. Оцінку поведення Якубовича залишає прокуратор судові. Думка боротьби з поляками повстала в обв. Ю. Батога під впливом „погадавек“ в українськім „Соколі“, „розмувек“, газет та оповідань. Є в „Соколі“ члени, які не кермуються любовю свого народу, а тільки ненавистю до чужого. На мотор ділання зложилися в нього ті „погатавкі“ і „пулєтувка“. Наслідком підпалів створився в Яворові питомий стан, а щоби привернути тут знову спокій, просить прокуратор засуджуючого вироку.

По перерві говорив оборонець обв. Ю. Батога *д-р Вол. Неділка*: Акт обвинувачення спирається на слабих основах. Само признання без доказу не є ще вистарчаюче. Ще й відкликав він свої зізнання. Проби палення на основі акту обвинувачення на салі не вдалися. Знавець хемікалій Вестфалевич стверджував, що найдені по пожежі в п. Орської жужлі мають складники якихось квасів. Тимчасом розправа про кваси нічого не вияснила. Політичний мотив ділання обв. Батога не має ніяких основ. Заміт прокуратора, наче би в Яворівщині були акти саботажів, невірний; *в яворівськім повіті нема і не було ні одного факту саботажу!* Щодо впливу „Сокола“ на обв. Ю. Батога — то правдою є, що обвинувачений був його членом, але коротко, а ще в серпні виключено його із „Сокола“ і він не є його членом. Не можна також припускати, наче би він був членом ОУН, бо є анальфабетом і в політиці не визнається зовсім, дальше приставав увесь час з поляками і служив роками у польському домі. Оборонець ставить внесок на звільнення обв. Ю. Батога, евент. на передання справи до звичайного суду.

Вкінці говорив ще оборонець обв. О. Якубовича *Осип Паар*. Обв. Якубовича ніхто не обтяжує. „Чи є можливим, щоби спричинник („поджеґач“) зраджував справника підпалу і цим робом наражувався на кару смерти?“ Ні! А обв. Ю. Батіг твердив, коли признавався до підпалів, що обв. Якубович його намовляв до підпалів. Це нестійне, бо обв. О. Якубович звірився був про признання обв. Ю. Батога перед ним про підпали перед Ост. Прокоповичем. Вносить на одноголосне увевиннення свого клієнта.

На тім скінчилася розправа в середу.

Присуд, який ми подали вже в попередньому числі, запав у четвер передполуднем.

Конфлікт у львівських друкарнях.

З кінцем цього місяця кінчиться цінникова умова між львівськими друкарськими підприємцями і робітниками. Корпорація власників друкарень з кінцем жовтня випові́ла організації робітників обовязуючу умову в речинці одного місяця. Напротязі цього місяця мають відбутися переговори між обома сторонами. Досі, хоч минуло вже пів місяця, до ніяких переговорів не прийшло. Мабуть у найближчих днях зійдуться представники обох сторін, аби зясувати своє становище до ревізії обовязуючого дотепер цінника.

Та деякі власники друкарень, м. ж. іншими і-р. Якубовський, видавець шкільних книжок, уже тепер, іще перед обовязуючим обі сторони речинцем, проголосили льокавт робітників, звільнюючи їх з праці. Цей льокавт відбився вже об Інспекторат Праці, який має в цій справі інтервеніювати.

Орґанізація робітників стоїть на становищі задержати й надалі дотеперішню цінникову умову з огляду на те, що в останньому часі конюнктура не то не поправилася, а навпаки, погіршилася. Проголошено т. зв. „ґенеральний пардон“, себто до деякої міри амнестію для всіх тих друкарських робітників, що стоять поза рядами орґанізації. Робиться сильні старання, щоби всіх друкарських робітників, цінникових і нецінникових зєднати в один союз і цим робом зміцнити ряди професійного руху.

Про дальший хід цього конфлікту, який мабуть прибере гостріші форми, будемо подавати точні інформації.

ТРОЦЬКИЙ НА МАНДРІВЦІ.

Троцький подорожує по Данії під опікою трьох детективів. Вони записані як його сини. Вступ на корабель, яким подорожує Троцький з родиною, заборонений.

Є поголоски, нібито Троцький задумує поселитися у Фінляндії.

ЖЕРТВА ЗВАННЯ.

ГАМБУРҐ, 18. 11. ПАТ. При направі корабельної плити корабля „Біская“ в тутешніх доках кількох робітників упало на дно доку з висоти 10 м. Трьох із них згинуло на місці.

Мін. Найрат їде до Женеви.

БЕРЛІН. (ПАТ). Півурядово вияснюють, що не зважаючи на кризу уряду, мін. Найрат виїде в суботу на надзвичайну сесію Ради Ліґи Націй до Женеви.

ПРОТИЖИДІВСЬКІ ЕКСЦЕСИ В ДЕБРЕЦИНІ.

ДЕБРЕЦИН, 18. XI. ПАТ. В тутешньому університеті студенти впали до бібліотеки та побили студентів-жидів, а дві студентки тяжко ранили. Поліція обсадила бібліотеку.

На університетському подвірі прийшло до завзятої бійки, в якій ранили кількох студентів-жидів. Інтервеніювала поліція та наступаючих викидала з будинку.

Редакції ліберальних часописів пильнує поліція.

СПРАВА НІЧНОЇ ПРАЦІ ЖІНОК.

ГАҐА, 18. 11. ПАТ. Міжнародній трибунал справедливости в Газі видав дорадну опінію в предложеній Радою Ліґи Націй справі нічної праці жінок, чи конвенція з 1919 р. про нічну працю в промислі торкається і жінок, які мають надзірні та кермуючі становища. Трибунал шістьма голосами проти пять дав потверджуючу відповідь.

НОВИНКИ

— **Перший сніг.** 17. і 18. впав у Львові перший сніжок, що ледви припорошив дахи і на хідниках розійшовся миттю у воду. Від снігу навіть дещо потепліло. Це перший вістун зими, яка у нашім підсонні у цьому часі нераз уже зявляється з метелицею.

— **Дальші вистави нашого театру.** У звязку із учорашньою новинкою про дальші виступи „Театру ім. Тобілевича“ у салі чит. „Просвіти“ на Знесінні управа театру подає до відома, що вистави починатисьмуть в год. 7-ій, щоби дати змогу публиці вчасно вернутись до міста трамваями. Від себе можемо додати, що наша інтелігенція, яка не схоче або не зможе скористати з нагоди, щоби поглянути на деякі песи на Знесінні, повинна би бодай заохотити нижчі кляси нашого громадянства, напр. заняті у себе служниці, і спрямувати їх до нашого театру.

— **З нагоди 60-ліття уродин Б. Лепкого** та ювилейного свята у Кракові, яке припадає 20. ц. м. краківська філія Т-ва „Просвіти“ видала листівки з гарною знимкою Ювилята. Ціна знимки 20 сот. Весь дохід із розпродажі призначений на ювилейний дар для Ювилята. Замовляти листівки треба у філії Т-ва „Просвіта“ у Кракові, вул. Ягайлонська 10. III. пов. Жаль тільки, що чужинні написи на цій листівці мають дуже прикрі помилки і переклад деяких зовсім фальшивий.

— **Богдан Лепкий дійсним членом НТШ.** Фільольоґічна Секція Наукового Т-ва ім. Шевченка одноголосно вибрала Богдана Лепкого своїм дійсним членом.

— **Всестудентська анкета** відбудеться дня 22. листопада (вівторок) в год. 2. попол. в столовій укр. Акад. Дому, вул. Супінського 21. На ній обговориться обовязки українського студентства в культурно-освітньому русі Нації — при співучасті чільніших просвітянських і рідношкільних діячів. Студентська репрезентація взиває взяти участь в цій анкеті всіх студентів і студенток.

— **Нові арештування в Рогатинщині.** В ночі з 11. на 12. листопада хтось перервав телеґрафічні дроти біля Чесник на лінії Рогатин-Бережани. В суботу 12. XI. поліція із Жовчева разом з поліцією з Рогатина перевела цілу низку ревізій у студентів та свідомих громадян у Пукові. Поліція придержала у громадськім уряді 10 осіб. В ночі з 12. на 13. знову хтось перервав дроти на тій самій лінії біля Курян. В неділю 13. XI. приїхало до Пукова чотири постерунки (звиш 30 осіб), 4 тайних разом з поліційним псом. Від ранку почалися ревізії. Переведено звиш 50 ревізій та притримано у громадськім уряді около 60 осіб. Підчас ревізії нічого не найдено. Переслухання відбувалося у громадськім уряді до пізної ночі. Всіх притриманих звільнили, тільки двох хлопців забрали на постерунок до Жовчева. В понеділок 14. XI. забрали знову Петра Онуфрика (звільненого в неділю) на постерунок до Жовчева, з вечором відставили їх трьох до Рогатина. Це вже третє перервання дротів на тій лінії. У звязку з першим перерванням дротів на 1. листопада приарештованих з Пукова по переведенні у них ревізій випустили на волю після переслухання їх слідчим суддею в Рогатині.

— **Свідома громада для „Рідної Школи“.** З Розджалова, пов. Сокаль, одержала „Рідна Школа“ 25 зол., зібраних при таких нагодах: 16 зол. на празнику дня 10. XI. ц. р., 5 зол. на весіллі Луця Ковальчука й Еви Мельник і 4 зол.

†

В перші роковини смерти бл. п.

Д-ра Остапа Макарушки

відбудеться в Успенській церкві в понеділок дня 21. XI. в год. 12. в пол.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

на яке всіх свояків і знайомих запрошує Рідня.

на весіллі Івана Коньчука і Юлії Покотило. Справді — гарний доказ зрозуміння потреб „Рідної Школи". Коби таких громад якнайбільше!

— **Вісти з „Рідної Школи".** Рада Повітового Союзу Кружків „Р. Ш." у Львові одержала від Городського Староства дозвіл на переведення в неділю 20. XI. ц. р. вуличної збірки на прожидовання дітвори львівських шкіл „Р. Ш." — Тому, що переважна частина львівської рідношкільної дітвори — це діти безробітних денних зарібників, вдовиць і зредукованих службовиків, Рада вірить, що у тому дні всі українці м. Львова вийдуть на місто хочби тільки в тій цілі, щоби своєю лептою причинитися до зменшення нужди майбутньої надії та гордости українського народу.

— **Хто виграв на льотерії?** 18. листопада в 2-ому дні тягнення клясової льотерії головніші виграні впали на такі числа: 50.000 зол. на ч. 62.820, 5.000 зол. на ч. 60.079, 2.000 зол. на ч. 71.974, 81.992, 1000 зол. на ч. 67.575, 68.566, 125.972, 500 зол. на ч. 50.780, 51.540, 61.002, 91.105, 97.007, 120.004, 400 зол. на ч. 53.784, 42.845, 105.192, 89.206, 62.855, 96.028, 32.558, 18.546, 200 зол. на ч. 14.736, 143.499, 65.461, 103.106, 63.373, 57.841, 90.217, 68, 584, 103.790, 131.230, 116.248, 36.974.

— **Замітний голос про Підкарпаття.** В соціялістичному клюбі у Празі виголосив реферат про голод на Підкарпатті б. віцепрез. Краевого Уряду Еренфельд. У ньому зазначив він між іншим і те, що хоч біда велика розсілась у цій країні, то проте нема там жебраків, бо „гордість і почуття гідности людини там дуже поширені". Еренфельд підкреслив, що підкарпатське населення вилізе з сучасної біди, коли піднесеться культурно і господарсько. Він кладе велику вартість на молоде покоління, що росте у своїй школі. Воно остаточно зліквідує шкідливу ментальність частини підкарпатської інтелігенції. Прелеґент мав на думці русофілів, що в останньому часі повели завзяту нагінку на навчання народньою мовою у школах Підкарпаття.

— **Нещасливий випадок** трапився о. Паславському, на якого віз наїхало в Бориславі авто директора місцевої копальні В. Бобровського. Дружина пароха, що їхала з ним, сильно ранена.

— **Через що Найв. Суд скасував присуд смерти Ґорґоновоі?** З оголошених у польській пресі в цілости обширних мотивів Найвищого Суду, чому Н. Суд скасував засуд Ґорґоновоі на кару смерти, виходить, що першою найважнішою причиною стало відкинення львівським трибуналом цілої низки поважних внесків оборони. Трибунал відкидаючи ті внески, не умотивував, як слід своєї постанови, або деякі внески оборони перейначив. Так впр. оборона внесла, щоби переводити й відчитати акти справи невиясненого вбивства молодої дівчини Юзефи Найвер у Львові. Цей внесок не мав на меті устійнити, хто був винуватцем убивства, лише ствердити, що спосіб убивства молодої Зарембівної і Найвер був ідентичний, себто, що вбивства доконала та сама особа, отже не Ґорґонова, якої не підозрівали в убивстві Найвер. Трибунал цього внеску не зрозумів. Так само трибунал не зрозумів або перейначив внески, щоби піддати молодого Зарембу психіятричним оглядинам (це мало на меті ствердити, наскільки його змисл постерігання був вірогостойний), щоби спитати фахівців про деякі подробиці, які вказували на дію професійного злочинця і т. д. Через відкинення тих внесків судді втратили можливість всесторонньо розглянути справу. Так само трибунал не спрецизував у своєму питанню до лави присяглих ані у своєму присуді вини Ґорґоновоі: зі змісту присуду не відомо, чи обвинувачена розбила голову Зарембівній, чи втроїла її чи втопила або застрілила, чи може зробила щось у який спосіб звести дочатку зі світа. У присуді не ствердено причинового звязку поміж вчинками обвинуваченої та смертю дочатки. Тому цей присуд Найв. Суд уневажнив.

— **Самогубства.** 20-літн. посаугач Краківського Готелю у Львові Михайло Козак застрілився з причини нещасного кохання. На вулиці На Болоння випила йодину 18-літня наймичка Ева Гаврищишин. Її забрали до шпиталю. В книжечці Каси Хорих написала, що їй збридло життя.

— **Проловження розправи за вбивство Ґруберів.** Розправа проти трьох здогадних убивців цілої жидівської родини Ґруберів на Знесінні (згинула тоді стара мати, заміжна донька та її чоловік) цікавить широку львівську публику головно двома моментами: особливо звірським характером убивства та його таємничістю. Обвинувачені: Фіґурскі, Мікуляк і Півонь, — це професійні злодії, одиниці зі справжнього міського шумовиння, люди на все здібні. Однак із них лише перший, Фіґурскі, признався був до співучасти у злочині, зате обидва інші перечили цьому й перечать. Так само Фіґурскі на розправі свої попередні зізнання відкликав, заявляючи, що склав їх під побоями у Перемишлі. В першому дні розправи зізнавали свідки — два сини родини Ґруберів — які перші відкрили страшне вбивство. В другому дні розправи зізнавали робітники поблизької скляної гути, які були одні з перших на місці вбивства, та функціонарі поліції, які повели перше слідство. — Зазначуємо, що те вбивство відбулося мин. року у Навечеря Різдва, в моменті урочистого свята та у віддалі кількасот кроків від комісаріяту поліції: ці обставини, як також факт, що кілька арештувань показалося фальшивими й нині ще нема певности щодо вини підсудних — збільшує напруження серед авдиторії судової салі.

— З признанням треба зазначити, що фірма **Дель-Ка** мимо критичного часу і небувалої господарської кризи, перебудувала імпонуючо свій льокаль при вул. Леґіонів 13, побільшуючи його для вигоди своїх відборців. Цією перебудовою керували львівські архітекти, а працювали при цьому ремісники та промислові заведення нашого міста. Льокаль цей причиниться безумовно до прикрашення вул. Леґіонів. Наша Публика, котра все хвалить чемну обслугу цієї фірми, а також великий вибір та високу якість взуття зі шкіри, гуми і панчіх краевого виробу по цінах дуже приступних, приняла з правдивим вдоволенням побільшення цього склепу, чого найкращим доказом є переповнення у цьому льокалі. Треба зазначити з приємністю, що фірма ця станула на чолі удосконалення родинного промислу та із вдоволенням треба зазначити, що моделі званні „Гордість родинного промислу" під жадним оглядом не уступають заграничним виробам.

По широкому світі.

— На Словаччині прийшло до сутички 1000 селян із жандармерією. Було 2 вбитих і багато ранених.

— Директор відомої школи мов професор Берліц помер у Ню Йорку на 69 році життя.

— У Болгарії лютуе голод. 20.000 дітей грозить голодова смерть.

— У Ґренаді прийшло до кровавої сутички поліції зі страйкуючими пекарськими робітниками. Юрба вбила двох поліцаїв, а кільканацять ранила.

З театру.

ТЕАТР ІМ. ТОБІЛЕВИЧА: *„БРОДВЕЙ"* песа на 3 дії *Денінга і Дебота.*

(Саля Театру Ріжнородностей.)

Мали ми в Галичині за весь час існування нашого театру неодного великого артиста. Та якби вся найкраща трупа у добі найкращого свого розвитку спробувала була показати нам таку американську сензацію, публика втікала бя зі салі, наче ню-йорські „ґанґстери" перед кріміналом.

Колиж нині, при всіх застереженнях, які роблять глядачі виховані у добрих чужинних театрах, наша добірна публика приглядається такій песі з найбільшим напруженням і покидає салю вдоволена, навіть зачарована її виведенням, то це дає міру, який шлях перейшли ми за останні роки і якого роду артистів маємо нині. Хто бачив „Бродвей" на великій сцені при співучасті перших її артистів, під орудою старого, досвідченого режисера, міг учора ствердити, без патріотичного самоошукування, що вистава цієї песи на нашій сцені не була нівчому слабша від столичної вистави, а деякі креації навіть цікавіші.

Ми мали справжній настрій підземельного шинку з кабаретиком, де йде контрабанда жіночою молодістю та алькоголем під заколисні звуки джезбенду. Ми бачили перед собою живих людей, що борються за гроші та карієру і за власне та чуже серце. Мінлива стяжка сцен, що нагадує фільму, піддтримує той нервовий стан, який заступає найкращу будову песи.

Ролі були розділені просто ідеально. Пані Левська грала добру наївну, гарну дівчинку, що у ню-йорській нічній мряці, між кабаретовими неділями шукає виходу, здобуває цінні життеві досвіди, прикрі та приємні. Від „Церковної миші" не мала вона такої підхожої ролі. Коли додати, що вона не тільки інтеліґентно грає, але ще й прегарно танцює і володіє приємним голосом, зрозуміємо її успіх. П. Нівятин у ролі сентиментального, наївного, чесного молодця, щиро залюбленого у своїй дівчині та мріяній карієрі був її прегарним партнером і оплески, які вони дістали у III-ій дії, були щирим відгуком авдиторії.

П. Бенцаль дав переконуючий тип „бутлеґера", бандита на ширшу скалю, не переборщивши ні трохи манерами. П. Блавацький був симпатичним, дуже вірним Шерльок-Гольмсом — ані банальним ані офіціяльним. Дуже добрі були пп. Паздрій і Яковлів, оба зі знаменитими фізіономіями, що заступали їм половину характеристики — хитрі як лиси та меткі як щурі. П. Кривіцька у своїй маленькій ролі мала таємно-трагічну маску; це майже єдина у нашім театрі артистка, створена до траґічних роль і саме таку вона мала у вчорашній песі.

Навіть менші ролі були бездоганні. Коли у першій песі виставленій нашим театром „Грішниці з острова Паґо-Паґо" деякі креації були заломані тому, що характеристика дієвих осіб цього твору не покривалася з основними рисами темпераменту наших артистів, так мало англійських і так мало „екзотичних", у „Бродвею" виступила на перший плян уся їхня простота наївної щирости та брутальности.

Жаль тільки, що дві декламації вплетені у песу, які мали передавати настрій пяного жаху та небезпеки не мали як тексту справді оригінальних модерних поезій, а були тільки невсе замазаними строфами.

Кожна із трьох вистав у „Театрі Ріжнородностей" була краща від попередньої. Якби була вільна саля то напевно ще кілька вистав пройшлоб із таким самим успіхом.

ж. в.

Оголошення, оповістки, місцеві як і з провінції оголошуватимемо тільки за попередньою присилкою належитости. Незаплачені заздалегідь оголошення не будуть поміщені.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Л. з. 4½ проц. Акц. Банку Гіп. 34.90—35.50 зол.
Долар у приватних оборотах 8.89.75

Варшавська біржа.

Трансакції. — Продажа. — Купно.

Голяндія 358.30, 359.20, 357.40; Льондон 29.37 — 40, 29.54, 29.24; Ню Йорк кабель 8.92, 8.94, 8.90; Париж 34.97, 35.06, 34.88; Прага 26.41, 26.47, 26.35; Швайцарія 171.70; 172.13, 171.27; Відень 45.70, 45.92, 45.48; Берлін 212.
Банк Польський 90.00—91.00, Лільпоп 13.00.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 18. XI. 1932 за масло експортове та десерове пріма 3·00 зол., за літру молока 19—21 сот., літру сметани 0·90 зол., копу яєць 7·00—7·20 зол.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 19. XI. год. 7.30 веч. „Тоска".
Неділя, 20. XI. год. 12. в пол. „Піноккіо" байка для дітей
Неділя, 20. XI. год. 3.30 попол. „Марія" (зниж. ціни).
Неділя, 20. XI. год. 7.30 веч. „Занадто правдиве, щоби було добре" (Абон. 3).
Понеділок, 21. XI. год. 7.30 веч. „Кавалерія рустікана".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 19. XI год. 7.30 веч. „Поцілуй перед зеркалом" (Абон. 3).
Неділя, 20. XI год. 3.30 попол. „Олімпія" (ціни зниж. — Абон. 2).
Неділя, 20. XI. год. 7.30 веч „Поцілуй перед зеркалом" (Абонам. 3).

Кіна.

АДРІЯ: „Мельодія серць" (з Віллі Фрічом і Дітою Парльо).
АПОЛЬО: „Непотрібна".
АТЛЯНТІК: „Пісня ночі".
КАСІНО: „Пісня ночі".
КОЛІСЕЙ: „Саміткі", ревія „Веселка над Львовом".
КОПЕРНИК: „Кіноманяк" (Гарольд Льойд).
МАРУСЕНЬКА: „Кіноманяк" (Гарольд Льойд).
МІРАЖ: „Трейлер Гори".
ОАЗА: „Мексиканка" й ревія.
ПАЛЯС: „Мусиш бути моєю" комедія.
ПАН: „Із життя одної ночі".
ПАСАЖ: „Таємна сієстка".
ПРОМІНЬ: „Чотирьох із легії".
СТИЛЕВЕ: Власта Буріян: „Під курателею".
УТІХА: „Наїздники".
ХИМЕРА: „Капітан Валян".

Закордонне радіо.

Субота, 19. листопада 1932.

Ляйпціг (389,6) 20.00 Концерт, **Мор. Острава** (263,3) 10.00 Військ. орхестра, 21.30 Хор соколів, **Гамбург** (372,2) 20.00 Концерт, **Берлін** (419) 20.00 „Гофманові оповідання" оп. Офенбаха, **Рим** (441,2) 13.00 Орхестра, 20.45 „Ля Ведова Шальтра" оп. Вольф-Ферарія, **Прага** (488,6) 15.00 Кабарет, **Відень** (517,2) 11.30 Капеля, 20.10 „Гроші без праці" ком. Коляштуоонія, **Мінхен** (532,9) 19.35 „Міньон" оп. Томаса, **Харків** (937,5) 14.30 Концерт для сільських дітей, 15.00, 19.00 Концерт, 16.35 Муз.-літ. авдиція, 18.15 Мист. трансмісія, 24.00 Українська музика.

Неділя, 20. листопада 1932.

Братислава (278,8) 17.30 Двожакові твори, 19.00 Трансм. з Тужиринського Св. Мартина, 19.45 Словацький хор, 21.00 Концерт, 22.20 Циг. музика, **Гільверзум** (296,1) 15.10 Концерт, 20.55 „Обманений каді" оп. Глюка, **Мілано** (331,4) 13.30, 16.00, 19.10 Музика, **Штрасбург** (345,2) 16.45 Кам. концерт, **Гельсінгфорс** (368,1) 11.20 Спів, Рінепен, 18.35 „Демон" оп. Рубінштайна, **Букарешт** (394,2) 10.45 Рел. хор, 20.00 „Ле Нос де Жанет" ком. опера Массе, **Білгород** (430,4) 16.00 Нар. музика, **Стокгольм** (435,4) 16.00 Хор, 17.30 Віольончеля, 20.00 „Мадам Батерфляй" оп. Пуччінія, **Рим** (441,2) 16.45 Вок.-інструм. концерт, 20.30 „Мадонна Імперія" оп. Альфана, „Ле Прецірзе Рідіколе" оп. Лятуадія, **Лянгенберг** (472,2) 20.00 „Міса Солемніс" Бетовена, **Прага** (488,6) 15.00 „Продана наречена" оп. Сметани, **Відень** (517,2) 20.06 Мистці оперетки, **Харків** (937,5) 10.00, 14.30, 15.00, 16.35 Концерт, 17.30 Мист. трансмісія, 24.00 Нар. пісні.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 19. листопада 1932

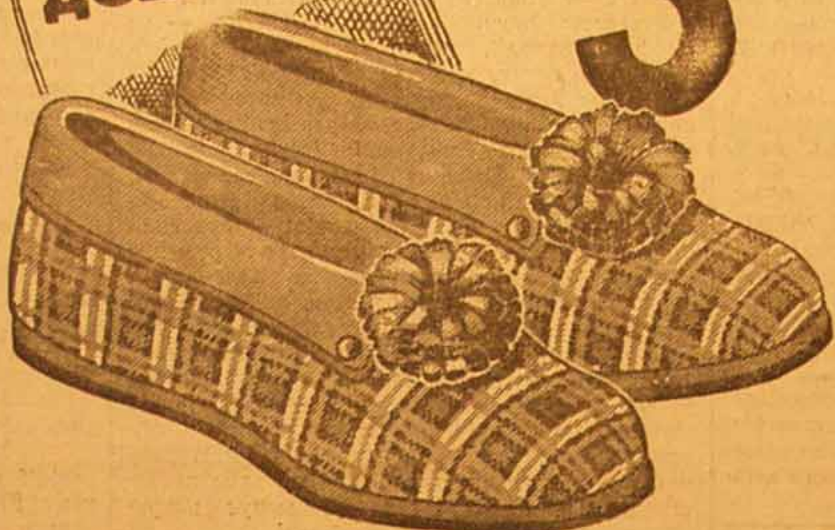
11.40 Огляд преси, 11.58 Час, 12.10 Грамофон, 13.10 Метеор. комунікат, 13.15 Шк. поранок, 15.40 Господарський комунікат, 16.00 „Як щастя заприязнилося з працею" для молоді, 18.25 Грамофон, Сільва рерум, 16.40 „Стеф. Жеромський" відч., 17.00 Авд. для хорих, легка орхестра, 17.30 Концерт, 17.40 „Окраїнний лицар" (Пан на Бубінці), 18.00 Легка музика, 18.35 Економічні новини, 19.10 Всячина, 19.30 На овиді, 20.00 Комп. концерт Серг. Прокофієва, 20.45 Спорт, 20.50 Прес. рад. денник, 20.55 Легка музика, 22.05 Шопенові твори, 22.40 „Досконала банальність", 22.55 Комунікати, 23.00 Танкова музика.

Неділя, 20. листопада 1932.

11.45, 16.25 Грамофон, 11.58 Час, 12.10 Метеор. комунікат, 12.15 Симф. поранок, Сусп. боротьба з чахоткою, 14.00 Ветеринарійні поради, 14.20, 15.00 Нар. пісні, 14.40 Про малоземельні оренди, 16.00 Для дітей: „Що чувати в світі", „Перша Самбова виправа", 16.45 Куток мови, 17.00 Солісти, Опіка над дитиною, 18.00 Академія в честь Альберта Вел., 19.00 Всячина, Грамофон, 19.25 Березневий кавалір, Блізінського, 20.00 Спів Ліни Любера-Прокофієв, 20.40 Трансм. з Відня: Мистці віден. оперетки, 21.28 Спорт, 22.45 Легка й танк. музика, 22.55 Комунікати, 23.00 Танк. музика.

Теплі й дешеві

3.90

Del-Ka

УВАГА! ТЕРНОПІЛЬ І ОКОЛИЦЯ!
ПИВО ЛЬВІВСЬКЕ на ріжні забави, вечерниці та інші імпрези
доставляє по найдешевших цінах
Л. ШМОРАК Представництво Льв. Акційне Т-во Броварів ТЕРНОПІЛЬ, 3-го Мая ч. 10. Тел. 186

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори Повітового Союза Кружків „Р. Ш." у Львові відбудуться дня 8. грудня 1932 р. в год. 3. попол. в домівці „Рідної Школи" при вул. Мохнацького ч. 12 з таким порядком нарад: 1) Відкриття Загальних Зборів. 2) Відчитання і верифікація протоколу з попередніх Загальних Зборів. 3) Звіт із діяльности Ради П. С. Кр. „Р. Шк." у Львові за час від 1. 9. 1931 до 31. 8. 1932. 4) Уділення абсолюторії уступаючій Раді. 5) Вибір нової Ради: а) Голови, б) 10 членів Ради та 3 заступників членів. 6) Внески і запити. — Наскільки в означеній годині не буде потрібного числа відпоручників Кружків відбудуться Загальні Збори годину пізніше в тім самім льокалі без огляду на кількість присутніх відпоручників. — Рада Повітового Союза Кружків „Р. Ш." у Львові. 860 1—1

У неділю, дня 27. листопада 1932 р. відбудуться в годині 4 попол. при вул. Театинській ч. 10, І. п. Загальні Збори Кружка „Р. Ш." ім. М. Шашкевича (Середмістя) з таким порядком нарад: 1) Отворення Заг. Зборів, 2) Відчитання протоколу з попер. Заг. Зборів, 3) Звіт з діяльности уступаючої Старшини і касовий звіт, 4) Шкільний звіт і касовий, 5) Абсолюторія для уступаючої Старшини, 6) Вибір нової Старшини, 7) Вибір делегатів на Заг. Зїзд Гол. Управи і П. С. К. 8) Внески і запити. — Якщоб в означеній годині не явилась відповідна кількість членів — приписана статутом, Загальні Збори відбудуться годину пізніше з тим самим порядком нарад і при тій скількости членів, які будуть знаходитися в той час на салі. — **Старшина Кружка „Р. Ш." ім. М. Шашкевича в Середмістю.** 861 1—1

Загальний Збір Батьківського Кружка відбудеться в неділю 27. листопада в салі Філії Акад. гімназії в год. 10-ій рано. 1-1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОРОНКИ 9 сотиків, матеріяли до фіранок, колдри, постіль, брокати просто задурно фірма **Фрайліх**, Львів, Сикстуська ч. 21. 561

МЕБЛІ елеґантні та тривкі на догідні сплати: „**Мебльосплат**" Городецька 7. 689 8—10

СТРІЛЕЦЬКІ ПІСНІ на мішаний хор Ярославенка, по 2 золоті випуск, продають книгарні. 835 2—3

ТОРБИНКИ жіночі зі шкіри — великий вибір — найдешевше в робітні римарсько-галянтерійній **М. Барера, вул. Сикстуська 2.** 370 20—33

ЖІНКА або мущина з артистичним хистом потрібні до зіставлювання килимових барв на підставі зразків. Платня від умови. Зголошення до Адмін. „Діла" під „Ініціятива". 862 1—1

ПРЕГАРНА площа на совганку на Личакові при вул. Крупярській ч. 15 до винайму. Добра льоката капіталу. Власність Читальні „Просвіти". Оферти слати на адресу о. Чемеринський Яр. вул. Личаківська 82. 813 4—

МІСЮ! Не сердься, що вчора так мало говорив з Тобою у цукорні Стецькова (Миколая 7), але мені так смакувала кава і тісточка, що не міг відорватися від них. 758 1—

МОСЯЖНІ ліжка нові з рур квадратових оказійно продам. Листи до Адмін. „Діла" під „Мосяжні ліжка". 859 1—2

ДВІ кімнати і кухня до винайму, Понінського 4. 858 1—2

ОКАЗІЙНО продам американську машину до писання з українським письмом Льва Сапіги 47, фризієр. 856 1-

КОНЦИПІЄНТ рутинований, що може самостійно вести канцелярію потрібний від січня. Голоситись до Адмін. „Діла" під „Повіт". 855 1—2

ШУКАЮ лекції з нижчих кляс гімназ. і вселюдних шкіл. Зголошення Адмін. „Діла". 854 1—3

ВЧУ німецької мови і гри на скрипці. Кохановського ч. 66 м. 2. у Шолдрів. 1-1

ДИРИГЕНТИ хорів, подайте негайно свої адреси: „Торбан" Львів, вул. Софії 78. 863 1—5

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЧОРНИЛО до писання, СИНКА до білля і ШВАРЦ до взуття — замовляйте лише в одинокій українській кооперативній фабриці „З О Р Я", ЛЬВІВ — БОГДАНІВКА.

Новововідчинений першорядний магазин ПАНЧІХ „М А Н О Н", Сапіги 1 (ріг Коперника) поручає панчохи, рукавички і білля, по цінах кризисових. 820 2—10

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах. Купно, продажа: заміна уживаних інструментів.
НОВАЦКІ
Пілсудського 17. Тел. 35-21.

За місяць ПОЯВИТЬСЯ
ПОВНА ЗБІРКА ТВОРІВ
В. СТЕФАНИКА
в однім роскішнім томі з дереворитами
В. КАСІЯНА І М. БУТОВИЧА
Ціна в передплаті 20 зл.
Після появи ціна буде значно вища.
Передпл. або задаток пересилати
ДО ЦЕНТРОБАНКУ ЛЬВІВ Ринок ч. 10
з дописком: „На твори Стефаника".

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.